

20.1.2015

SHM:S ANVISNING OM ICKE-MEDICINSK OMSKÄRELSE AV POJKAR

Med icke-medicinsk omskärelse av pojkar avses ett ingrepp av religiösa och kulturella skäl där förhuden på penis tas bort. Inom judendomen och islam är den religiösa betydelsen av omskärelse av pojkar central. I Finland uppskattas det årliga behovet av omskärelser av pojkar av religiösa skäl till drygt 400.

Enligt europeiska sakkunniga är omskärelse av pojkar i förebyggande syfte inte medicinskt motiverat. Enligt en utredning som Institutet för hälsa och välfärd genomförde 2014 är allvarliga olägenheter i samband med omskärelse sällsynta. Lindriga och måttliga olägenheter förekommer dock och de är vanligare när ingreppet utförs efter spädbarnsåldern, osterilt eller av en oerfaren person. Långvariga skadeverkningar till följd av icke-medicinsk omskärelse (konsekvenser för sexualiteten, psykologiska olägenheter) behandlades inte i de systematiska översikter som hittades.

En icke-medicinsk omskärelse är ett oåterkalleligt ingrepp i pojkens kroppsliga integritet. Att senarelägga omskärelsen till vuxen ålder eller tills pojkarna med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå själva kan ge sitt samtycke till den är dock inte alltid möjligt av religiösa skäl.

En arbetsgrupp som var tillsatt av social- och hälsovårdsministeriet och som år 2003 utredde behovet av lagstiftning om omskärelse av pojkar föreslog enhälligt att omskärelse av pojkar på grund av religiösa och kulturella traditioner ska tillåtas under vissa förutsättningar (SHM:s promemorior 2003:39). Syftet med regleringen skulle vara att säkerställa att ingreppet utförs under trygga förhållanden.

Icke-medicinsk omskärelse av pojkar är inte förbjudet i något land och förbjuds inte heller entydigt i något internationellt avtal. Hösten 2013 rekommenderade Europarådets parlamentariska församling i en resolution att medlemsstaterna noggrant ska fastställa de medicinska och övriga förhållanden där icke-medicinsk omskärelse av pojkar får utföras.

Social- och hälsovårdsministeriet ger följande anvisning om icke-medicinsk omskärelse av pojkar. Denna anvisning tillämpas på sådan omskärelse av förhuden på pojkens könsorgan som utförs av icke-medicinska skäl på pojkar under 18 år.

Vem får utföra omskärelsen?

Endast en legitimerad läkare får utföra omskärelsen.

Bestämmelserna om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården tillämpas även när icke-medicinsk omskärelse utförs.

Information till vårdnadshavarna

Läkaren ska före omskärelsen ge vårdnadshavarna tillräcklig information om omskärelsens karaktär, effekter och eventuella olägenheter samt om att ingreppet är oåterkalleligt. Barnets vårdnadshavare kan samtycka till omskärelsen först efter att ha fått den behövliga informationen.

Vårdnadshavarnas samtycke

En förutsättning för omskärelsen är vårdnadshavarnas skriftliga samtycke. Enligt 5 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) ansvarar barnets vårdnadshavare gemensamt för de uppgifter som hör till vårdnaden om barnet. Om barnet har två vårdnadshavare, behövs ett skriftligt samtycke av båda vårdnadshavarna. Om den ena vårdnadshavaren motsätter sig omskärelsen, får ingreppet inte utföras.

Att höra pojken

Pojken ska höras om omskärelsen och han ska på det sätt som hans ålder och utvecklingsnivå förutsätter få tillräcklig information om omskärelsen och dess verkningar.

Om pojken med hänsyn till sin ålder och utvecklingsnivå kan förstå betydelsen av omskärelsen och har uttryckt att han motsätter sig omskärelsen, får den inte utföras.

Smärtlindring och förhållanden vid omskärelse

Omskärelsen ska utföras med smärtlindring, som en läkare ansvarar för.

Omskärelsen ska utföras under sterila förhållanden och ingreppsförhållandena ska också i övrigt vara ändamålsenliga.

Kostnader för ingreppet

Icke-medicinsk omskärelse av pojkar ingår inte i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Avslutningsvis

Enligt artikel 24.3 i konventionen om barnets rättigheter ska konventionsstaterna vidta alla effektiva och lämpliga åtgärder i syfte att avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa.

Finland strävar efter att minska icke-medicinsk omskärelse av pojkar genom att fortsätta dialogen med religiösa samfund. Myndighetsmeddelanden som riktar sig till invandrare och asylsökande kommer att innehålla information om förutsättningarna för icke-medicinsk omskärelse av pojkar och om omskärelsens effekter och eventuella olägenheter.

Omsorgsminister

Susanna Huovinen

Medicinalråd

Jaakko Yrjö-Koskinen

